

Plantedække i 10 meter randzoner

På udvalgte arealer kan det være en fordel at etablere plantedækket i de nye 10 meter randzoner nu i foråret.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Loven om indtil 10 meter randzoner er endnu ikke trådt i kraft, men den er vedtaget i Folketinget. Det forventes, at den træder i kraft den 1. september 2012. Når loven er trådt i kraft, må der ikke foretages gødsning, sprøjtning, dyrkning eller anden jordbearbejdning i randzonen langs alle åbne vandløb i landzone og langs søer, der er over 100 m².

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Hvad kan jeg som landmand?

Hvis der i den kommende randzone dyrkes en afgrøde i 2012, vil du kunne høste den også efter lovens ikrafttræden.

I loven stilles der ingen særlige krav til den kommende plantedække i randzonen, men for at opnå en årlig kompensation skal randzonen være støtteberettiget til Enkeltbetaling. Det tolkes således at arealet enten kan anmeldes som udyrket (afgrødekod 310) eller med en afgrødekod for græs.

I randzonen må du dyrke vedvarende græs, hvis dyrkningen foregår uden anvendelse af gødsning og sprøjtning, og ikke er i strid med anden lovgivning. De nærmere regler omkring hyppighed for omlægning m.m. er endnu uafklarede.

Dyrkningen af flerårige energiafgrøder skal foretages uden anvendelse af gødsning og sprøjtning, hvis det ikke er i strid med anden lovgivning. Regeringen har varslet en ændring af loven, der vil forbyde flerårige energiafgrøder i randzonen.

Da randzonen ikke må gødskes, kan den ikke indgå i harmoniarealet. Hvor der i forvejen er krav om 2 m bræmmer, skal randzonen kun udvides med 8 meter. De nærmere detaljer omkring placering af randzonen, samt kort med indtegnede randzoner bliver oplyst senere af NaturErhvervstyrelsen.

Hvilke plantedække kan du vælge

- På randzoner, der kan anvendes til afgræsning eller slæt**
På arealer, hvor det er hensigtsmæssigt, at dyrke græs på de tilstødende arealer og udnytte randzonen til slæt eller afgræsning, kan det være en god idé, at etablere græs nu i foråret, se tabel 1.
- På randzoner, der ikke skal anvendes, dvs. et udyrket areal**
 - Du kan vælge en af græsblandingerne fra tabel 1. Ved rettidig etablering sikres et tæt plantedække med et veludviklet rodsystem.
 - Du kan også vælge, at etablere et plantedækket med spildfrø fra årets kornafgrøde, som spirer frem i stubben efter høst i efteråret. For at arealet er støtteberettiget, skal du dog sikre, at spildfrøene etablerer et sammenhængende plantedække på arealet. Det kan på nogle arealer være et problem, hvis der er et stort ukrudtstryk og derfor er metoden mere usikker. Spildfrø vil give et lysåbent plantedække med mulighed for naturlig fremspiring fra jordens frøpulje. Du kan supplere med en af græsblandingerne i tabel 1 eller med arter som fåresvingel, vellugtende gulaks, kamgræs, timothe og fløjlsgræs. Disse arter giver plads til naturlig fremspiring til gavn for diversiteten. Bælgplanter er nyttige for bier og andre insekter. Det kan f.eks. være: Rød- og hvidkløver, musevikke, kællingetand, rundbælg og smalbladet vikke. De sidstnævnte bør etableres i foråret, hvis der skal være sikkerhed for overvintring.

Tabel 1. Forslag til græsblandinger.

Græs-blanding	Arter	Andel af bælgplanter frø i blandingen ¹⁾	Bemærkninger
36	Strandsvingel, sildig Alm. rajgræs, Timote afgr. type, Engsvingel, Rødsvingel, Hvidkløver	18,5	Velegnet på alle jordtyper, også hvor der er tørre og fugtige perioder. Bør etableres inden midten af august.
24	Alm. rajgræs, sildig, Timote afgr. type, Engsvingel, Engrapgræs, Hvidkløver	24,5	Velegnet på alm. agerjord. Kan etableres indtil slutningen af august.
26	Alm. rajgræs, sildig, Timote afgr. type, Engsvingel Rødsvingel, Engrapgræs, Hvidkløver	21,3	Egnet på lave arealer uden længere perioder med overflade vand. Bør etableres inden midten af august.
44	Timote slæt. type Engsvingel, Rødsvingel, Engrapgræs, Hvidkløver	11,0	Egnet på lave arealer, hvor der er risiko for overflade vand i korte perioder. Bør etableres inden midten af august.

¹⁾ = blandinger med under 25 pct. Bælgplanter (frøandel) som opfylder kravene til plantedække på MVJ-arealer.

Ud fra de eksisterende blandinger vil vi vurdere, at disse blandinger er mest velegnet til randzoner.

- Blanding nr. 36 har et væsentligt indhold af strandsvingel. Strandsvingel har en moderat vækst i begyndelsen og har en god persistens og et dybtgående og effektivt rodsystem.
- Alle blandingerne har en meget lav andel af bælgplanter og en stor diversitet.

[Læs mere](#) om randzonerne i relation til Enkeltbetaling, GLM reglerne.

By Rich Haddock